

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับและลักษณะของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในเขตจังหวัดชลบุรี ในการร่วมจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบการบริหารจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีการดำเนินการวิจัย เป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยผู้ให้ข้อมูลคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในจังหวัดชลบุรี โรงเรียนหนึ่ง จำนวน 15 คน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับและลักษณะการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในเขตจังหวัดชลบุรี ในการร่วมจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป พบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมที่มีผู้มีส่วนร่วมมากที่สุดคือระดับรับทราบข้อมูลรองลงมาคือระดับให้คำปรึกษา ลำดับ 3 คือการมีส่วนร่วมสนับสนุนและระดับการร่วมตัดสินใจอยู่ในลำดับสุดท้าย

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา เป็นในลักษณะการให้ทุนทรัพย์สนับสนุน แต่ไม่มุ่งเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ ในลักษณะการมีส่วนร่วมรับทราบข้อมูลนั้นเป็นลักษณะเด่นของการร่วมจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคล ลักษณะการให้คำแนะนำได้ในส่วนของการบริหารทั่วไป

ด้านวิชาการ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้นเห็นด้วยที่จะมีหลักสูตรของสถานศึกษาเองเพราะแต่ละโรงเรียนก็จะมี ความแตกต่างกันอยู่แล้ว แต่ควรมีนักวิชาการหรือผู้มีความรู้สูงกว่าหรือมีความรู้ด้านวิชาการ

มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ครูมีความรู้เรื่องหลักสูตรมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งน่าจะมีความสามารถและ พัฒนาหลักสูตรได้ตรงกว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น นั้นเห็นด้วยที่จะมีหลักสูตรของสถานศึกษาที่มีประโยชน์โดยตรงต่อชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะครูซึ่งรู้จักผู้เรียนเป็นอย่างดี และรู้ว่าผลผลิตของโรงเรียนตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นเพียงใด จึงเห็นพ้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามที่โรงเรียนโดยคณะกรรมการจัดทำขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้องไม่มีมุมอับในโรงเรียนและครูดูแลได้ทั่วถึงทั้งในขณะเรียนหนังสือและเวลาว่าง ทุกพื้นที่ในโรงเรียนต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน คณะกรรมการสถานศึกษา ยินดีให้ความร่วมมือสนับสนุนส่งเสริมการปรับปรุงเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา หากโรงเรียนร้องขอหรือแจ้งให้ทราบ ทั้งนี้ โรงเรียนต้องแจ้งให้ทราบและมีแนวดำเนินการอยู่แล้ว จึงจะให้ความเห็นได้

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับทราบการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการให้เข้มแข็งขึ้นเพราะนักเรียนน้อยคนที่สอบเข้าแข่งขันในที่ใด ๆ ได้ อยากให้มีนักเรียนสอบติดมาก ๆ มีนักเรียนที่ค่อนข้างเก่ง ๆ หลายคนที่น่าส่งเสริมให้เรียนสูง ๆ

ด้านงบประมาณ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้งบประมาณของสถานศึกษาควรกันไว้เป็นส่วน ๆ เพื่อใช้ซ่อมแซมในส่วนที่ต้องบำรุงบ้าง จะได้มีเงินพอใช้ได้ทั่วถึง ไม่เกิดปัญหาให้ต้องวุ่นวายภายหลัง

2. ไม่ได้มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะในการออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

3. ไม่ได้มีส่วนร่วมปฏิบัติหน้าที่ในด้านงบประมาณ ตามที่มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของ สถานศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล

1. ไม่ได้ปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเช่น การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การวินัยและอื่น ๆ

2. ให้นำหรือให้ข้อมูลในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร เช่น สนับสนุนทุนให้นำคณะครูไปศึกษาดูงานบ้างบางโอกาส

ด้านการบริหารทั่วไป

1. ไม่ได้ให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะหรือให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่ให้ความเห็นว่าความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องคำนึงถึงให้มากเพราะนักเรียนจะกลับสร้างความเจริญให้ท้องถิ่น

2. ได้รับทราบและให้ความเห็นในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ กฎ ระเบียบ กฎหมาย ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้ง ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ในด้านการอ่านออกเขียนได้ เพราะนักเรียนที่รับเข้าศึกษาต่อมีหลายคนที่ไม่อ่านหนังสือ ไม่ออก เขียนหนังสือ ไม่ถูก ซึ่งถ้าไม่พัฒนา ในจุดนี้ นักเรียนก็จะไม่สามารถคิดวิเคราะห์หรือมีความคิดสร้างสรรค์อย่างอื่นได้ เพราะไม่มีความรู้ความเข้าใจเป็นพื้นฐาน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและกิจการของ สถานศึกษา ต้องพัฒนาให้นักเรียนเรียนเก่ง ๆ จะ ได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ที่บ้าน ได้ด้วย

3. ไม่ได้รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมาย ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวง ศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

4. ได้ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยช่วยขอความอนุเคราะห์หน่วยงานอื่นให้ระดมทุนพัฒนาโรงเรียนให้ได้มากที่สุด ทั้งในด้าน อุปกรณ์ และบุคลากร เช่นขอความอนุเคราะห์บริจาคเครื่องคอมพิวเตอร์ ทุนการศึกษา หรือขอให้เป็นวิทยากรท้องถิ่นอบรมนักเรียน

5. ไม่ได้มีส่วนปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ กำหนดไว้

6. ไม่ได้ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ กำหนดไว้

7. ใต้ให้ ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริม ความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น ในเรื่องความโดดเด่นที่ควรรักษาไว้และเป็นที่พึงของหน่วยงานอื่น เช่น การมีวงดุริยางค์ ที่ใคร ๆ ก็ต้องมาขอความ อนุเคราะห์ ก็ควรบำรุงรักษาให้ใช้งานได้ดี

8. การปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ กำหนดไว้ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น ช่วยเป็นปากเสียงประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียน เป็นผู้ให้ความกระจ่างหากมีผู้ปกครองสงสัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาระดับและลักษณะการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนใน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันในจังหวัดชลบุรี ในการร่วมจัดการศึกษา ใน 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านวิชาการ

คณะกรรมการที่ไม่ใช่บุคลากรในสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมเพียงให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะบ้างเฉพาะในส่วนที่รับรู้หรือรับการสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพรรณ ทองพุ่ม (2546) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านปลาตุ๊ก อำเภอเมืองอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 พบว่า ก่อนการพัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนมากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจน ให้ความช่วยเหลือและพัฒนา โรงเรียนตามที่โรงเรียนขอความช่วยเหลือมา ในส่วนที่เป็นหลักการสำคัญ เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น นั้น คณะกรรมการแทบจะไม่ได้มีส่วนร่วมแม้กระทั่งการรับทราบและการเสนอแนะความคิดเห็น การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีคณะกรรมการบางท่านที่สนับสนุนส่งเสริมได้ และมีเวลาพอที่จะช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีชัยถาวรเจริญกุล (2547) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอือดใหญ่พิทยา อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสภาพพื้นฐานแล้วเป็นผู้ที่ให้ความสนใจเอาใจใส่สถานศึกษาในเรื่องที่ถนัดมากคือการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ การจัดระบบและ

การดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คณะกรรมการจะรับทราบข้อมูลเมื่อเข้าประชุมเท่านั้น ในส่วนที่ให้ข้อเสนอแนะได้คือผู้ที่รับรู้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการประเมินแจ้ง ณ วันรับการประเมิน

2. การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านงบประมาณ

คณะกรรมการที่ไม่ใช่บุคลากรในสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้แต่เพียงรับทราบการปฏิบัติงานของโรงเรียนตามรายงานในที่ประชุม และไม่มีส่วนร่วมบริหารจัดการในด้านงบประมาณ สอดคล้องกับ สมนึก สุมานัส (2543) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า การปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนในส่วนที่ต้องร่วมกับคณะกรรมการโรงเรียน กำหนด พิจารณาอนุมัติแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี อยู่ในระดับน้อยซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทและส่วนร่วมบริหารจัดการงบประมาณ แต่ในทางปฏิบัติยังกระทำกันน้อยมาก และประธานกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมบริหารจัดการ เพียงเสนอความคิดเห็นเล็กน้อยเท่านั้น

3. การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล

คณะกรรมการมีส่วนร่วมน้อยมาก เพราะส่วนใหญ่เป็นงานของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งต้องมีขั้นตอนการพิจารณาและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไปก่อนที่จะนำเสนอในที่ประชุมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการที่มีส่วนร่วมเป็นในด้านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวครูผู้สอนในสถานศึกษาด้านความประพฤติและการปฏิบัติหน้าที่การสอน ไม่ได้มีส่วนร่วมรับรู้ในเรื่องระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับบุญเกิด สิทธิ (2548) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ควรพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาบุคลากร การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน และหรือการดำเนินการทางวินัย

4. การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านการบริหารทั่วไป

ด้านนี้มีความหลากหลายของบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการก็ยังมีส่วนร่วมจัดการศึกษาน้อยมากอยู่ดี เรื่องเด่นในด้านนี้คือความร่วมมืออย่างดีในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สอดคล้องกับพัชรา สิริภักดีวงศ์ (2547)

ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องส่งเสริมความสัมพันธ์สถานศึกษากับชุมชน ดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 20) ได้กำหนดบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าควรมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเรื่องที่ไม่ได้ทำเลยคือการรายงานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ก็มีมีส่วนร่วมบ้าง ตามระดับความสามารถของกรรมการแต่ละท่าน ซึ่งอยู่ในระดับสนับสนุนและให้ความร่วมมือปฏิบัติมากกว่าการเป็นผู้นำการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาระดับและลักษณะการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในจังหวัดชลบุรี ในการร่วมจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แล้วสามารถสรุปเป็นแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในระดับรับทราบข้อมูลเบื้องต้นตามที่โรงเรียนแจ้งให้ทราบในที่ประชุมหรือแจ้งเป็นเอกสารจากทางโรงเรียน การให้คำแนะนำปรึกษาในส่วนที่ลึกซึ้งถึงขั้นต่อนวิธีการตามกฎหมาย ระเบียบ นั้นยัง เป็นบางประเด็นที่มีส่วนร่วมให้คำปรึกษาได้ในบางคน จึงเป็นสาเหตุให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ น้อยมาก ซึ่งผลสืบเนื่องก็คือการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับทางโรงเรียนมีน้อยตามไปด้วย จนทำให้คล้ายกับไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

จากจุดที่น่าสังเกตนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบคู่มือปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่อย่างไรบ้างในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งเมื่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ประกอบกับความชัดเจนในนโยบายและทิศทางตามแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาแล้ว จะเกิดความตระหนักในการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา และเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษามากขึ้น ในทุกด้านด้วยความรู้ ความสามารถ และความเต็มใจ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่ทราบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังอยู่ในระดับรับทราบข้อมูลและให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นการรับทราบข้อมูลจากการประชุมและการซักถามต่อ ๆ กัน อีกทั้งการให้คำปรึกษาแนะนำยังมีลักษณะการซักถามตอบในที่ประชุมเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การทำวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

2.1. ควรศึกษาความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

2.2. ควรศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป